

NOORD-BRABANDER.

Zaterdag 12 September.

DICERE VERUM QUID VETAT?

Horatius.

KERKELIJKE STAAT.

ROME. 26 Augustus. De H. Vader, die zich steeds op Casle-Gandolfo bevindt, neemt dagelijks meer en meer in gezondheid en sterkte toe; hij doet veelal zijne wandelingen met zulk leene onvermoeidheid, dat zijn gevolg hem zelfs niet altijd kan bijhouden. — Z. Heiligheid wordt den 8. September voor 't Lievevrouwefeest op het Vatikaan terug verwacht, en men weet niet, of de Paus daarna wel weder het kasteel Gandolfo zal gaan betrekken.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT. 4 September. De Pruisische Keizer van Troonopvolger zijn den 28. II. te Warschau gearriveerd, alwaar prins Paskewitsch gelijktijdig teruggekeerd is. De Grootvorst had dadelijk genoemde hoofdstad weder verlaten, om de Keizerin te ontmoet te reizen, terwijl de Keizer den volgenden dag eene wapenschouw over de regimenten van het eerste legerkorps heeft gehouden.

— Het stadje Sonneberg, in Saksen-Meiningen, is, in den nacht van den 27 op 28 Augustus, grootendeels afgebrand. De kerk, het raadhuis en meer dan tachtig woonhuizen zijn eene prooi der vlammen geworden.

ENGELAND.

LONDEN. den 5. September. Princes Augusta, de oudste zuster van wijlen den Vader der Koningin, die sedert lang ziekelijk geweest is, schijnt thans in een hopeloozen toestand te verkeeren. Prins Albert is eergisteren van Windsor naar Londen gereden, om de doorluchtige kranke te bezoeken.

— Den 27. der vorige maand is te Dromore, in het graafschap Kildare, zekere Martha Berks in den ouderdom van honderd drie en dertig jaren overleden.

FRANKRIJK.

PARIJS. 7 September. Parijs is in de grootste spanning; de Ministers bevinden zich gedurig aan op de Tuilleries, waar ook de Koning gevonden wordt; de Nationale garde is onder de wapenen; in de voorstad St. Antoine heeft het werkvolk barricades opgeworpen; het kanon vuurt hier en daar door de straten van het kasteel Saint Martin.

— De doorluchtige pleiter Berryer heeft, na lang en rijp overleg, de verdediging van Prins Lodewijk Buonaparte eindelijk op zich genomen.

— Prins Hendrik der Nederlanden heeft, na een verblijf van vier dagen, den 31. Augustus II. Marseille verlaten.

— Den 14. Augustus heeft de Commodore Napier het Egyptisch bewind uitgenoodigd, om Syrië te ontruimen. Daarbij waren verscheiden proclamaties aan den Emir-Bechir gerigt, die ze naar *Mehemet-Ali* heeft opgezonden, onder betuiging zijner onwankelbare verknochtheid. — Syrië was steeds in rust. — Turksche troepen waren er nog niet aangekomen. — *Mehemet-Ali* bleef hardnekkig bij zijn voornemen van weigering. — *Riffaat-Effendi* bevond zich nog altijd te Alexandrië; ook daar heerschte eene ongestoorde rust.

— Eergisteren zijn op het Ministerie van Buitenlandsche zaken de ratificatiën van het traactaat van koophandel tusschen Frankrijk en de Nederlanden uitgewisseld.

— 5 Sept. Ten gevolge der dreigende maatregelen, door den Maarschalk Gerard ontwikkeld, volgens wiens plan geheel Parijs, in den oogenblik, tegen allen mogelijken weerstand van kwaadwilligheid gewaarsborgd is, zoo hebben de onlusten in de straten, langzamerhand, het eerste karakter verloren, hetwelk men er aan toeschrijven moest, en behalve de steenhouwers, slotenmakers en mechanisten, is genoegzaam geheel de werkklassse wederom aan den arbeid, en keert de kalmte van lieverlede onder de voor 't eerst beduchte Burgerij terug. — Het valt niet te ontkennen, dat de Republikeinen sterk onder de misnoegden hebben gewerkt en getracht, om zich van die onstuimige volksmassa's, in hun belang, meester te maken; doch dit heeft hun niet mogen gelukken.

— De Koningin en Mad. Adelaide zijn den 6. 's middags met den Koning op de Tuilleries aangekomen. Ten 4 ure heeft Z. Maj. den Ministersraad voorgezeten. 's Avonds ten 9 ure zijn ook de Hertogen van Orleans, Nemours en Anjou te Parijs aangekomen en aan het paleis der Tuilleries afgeslapt.

— De Fransche papieren zijn opgevuld met lange en brede kolommen, waaraan nog vooreerst geen einde is te zien, en die eene zaak betreffen, waarmee zich de nieuwsgierigheid van het publiek reeds lange heeft bezig gehouden, te weten de wijzigingsprocedu-

re van Madame Laffarge, die thans in volle werking is, zoodat weldra de aloop van dien te ontmoet wordt gezien.

BELGIE.

BRUSSEL. 8 September. Het Gouvernement zal eene medaille ter nagedachtenis van den Heer *Cockcrill* laten slaan.

NEDERLANDEN.

Gravenhage, den 8. September, 1840. — Heden morgen is alhier voor den Hoogen Raad (kamer van Cassatie) door Mr. *WINTGENS*, geadstrueerd de eisch in Cassatie door *Willem Schamper* ingesteld tegen een arrest van het Provinciaal Geregtschop van Noord-Brabant, waarbij hij, benevens zijne twee medebeschuldigten, ter zake van onwedwillige Brandstichting, te Sprang gepleegd, tot de dood met den strop verwezen is. Z.E.Gestr. heeft in eene even kernachtige, als regtskundig-welsprekende rede de middelen voor den vooroordeelde ontwikkeld. Heden over 14 dagen zal de Procureur-Generaal bij welgemelden Raad zijn requisitoir in deze zoo hoogstbelangrijke zaak nemen; men verwacht met gespannen aandacht den uitslag van een geding, dat reeds te 's Bosch, bij de daar gevoerde debatten zoo zeer eens ieders belangstelling heeft opgewekt. Wij stellen ons voor, de behandeling in cassatie nader te uwer kennis te brengen. (Zie intusschen onder de Advertentien.)

— Z. K. H. prins Hendrik is alhier van Hoogstdezelfs volbrachte zee-reis in goeden welstand aangekomen.

— H. K. H. Mevrouw de Erprinces van Oranje heeft gisteren een zeer goeden dag doorgebracht en dezen nacht vrijwel geslapen; alles gaat regelmatig. De jonge Prins is welvarende.

— Heden heeft de inschrijving der geboorte-acte van dien Prins op de registers van den burgerlijken stand plaats gehad, en zijn aan dit Vorstelijk Kind, bij die gelegenheid, gegeven de namen van *Willem Nicolaas Alexander Frederik Karel Hendrik*.

— De sedert lang voorgenomen operatie aan het gezicht van den Kroonprins van Hannover heeft den 3. dezer, door den Oostenrijkschen geneesheer Dr. Jäger, plaats gehad.

— Gisteren is de buitengewone zitting der Staten-Generaal door Zijne Exe. den Minister van Binnenlandsche Zaken, in 's Konings naam, met de volgende aanspraak gesloten:

» EDEL MOGENDE HEEREN!

Door den Koning gelast zijnde, om de tegenwoordige buitengewone zitting der Staten-Generaal te sluiten, is het mij een genoegen, U te mogen wenschen:

Bijeen vergaderd, om, overeenkomstig de wijze voorschrijft en onzer Grondwet, te oordeelen over het oordeel en nuttige van wijzigingen in die Grondwet, welke reeds voorloopig door de Welgevende Magt, na rijp beraad, noodzakelijk en wenschelijk waren gekeurd, hebben U Edel Mogenden van deze taak zich gekweten met die waardige betadigheid, met dien gemoedelijken ijver, welke het gewigt der zaak zoo zeer vorderde.

Indien het wijzigen der grondwettelijke instellingen van eenen Staat altijd hoogst bedenkelijk is, en, blijkens de ondervinding, maar al te dikwerf met geveelge schokken en nadelige gevolgen voor het volksgeluk gepaard gaat, dan, voorwaar, Edel Mogende Heeren, mag men het Land gelukkig noemen waar dit, gelijk hier, met kalmte en eendragt is tot stand gebracht.

In het gegronde bewustzijn van daartoe naar vermogen te hebben bijgedragen, kunnen U Edel Mogenden met volkomen terugzien op uwvoren voorgenomen arbeid, die in de gevolgen, onder Gods zegen, mogen strekken tot bevestiging en verhooging van het geluk van ons dierbaar Vaderland.

Dat Vaderland zal zich gewis met den Koning en het Koninklijk Geslacht verblijden over het dubbele heil, hetwelk aan hetzelfde te beurt viel.

Werd voor weinige dagen de heugelijke tijding ontvangen der bevalking van 's Konings beminde dochter, mevrouw de prinses Albert van Pruisen, op gisteren zag het Koninklijk Huis zich eenen stamhouder geschonken, door de geboorte van een Prins, van welken 's Konings beminde behuveling dochter, mevrouw de Erprinces van Oranje, gelukkig is verlost.

Alter wenschen en gebieden vereenigen zich voor de spoedige herstelling der Doorluchtige Moeder en voor het behoud van het Vorstelijk Kind, zoo naauw met Nederlands toekomst verbonnen, en eenmaal, zoo wij hopen, een sieraad van den edelen stam, waaruit het is gesproten.

In naam des Konings, verklaar ik deze buitengewone zitting der Staten-Generaal gesloten te zijn.

Even vóór de aannemings der Wijzigingsontwerpen zeide de *Arnhemse Courant* het volgende:

De loop der beraadslagingen laat schier geen twijfel meer over of de wijzigings-ontwerpen worden aangenomen. Zelfs ten getale van 27 leden schijnt er zich, in de verduidelikende Kamer, geene minnerheid te kunnen vormen. Men vleide zich, dat het eerste ontwerp op de splitsing van Holland en den ongrondwettigen voorrechten van Limburg schiedbreuk lijden zou; men hoopde, dat die verwerping alsdan zou ontbreken, om ook de andere ontwerpen in nadere beraadslaging te geven, vermits dan toch de grondwettige en de maatschappelijke aandoening op te roepen was. Doch ook de splitsing van Holland,

ook de voorbijgang van Limburg werd door velen toegegeven, hetzij uit laatzinnig inmeeding der publieke opinie, hetzij uit denkbeeldige vrees voor overdreven liberalen of katholieken invloed, hetzij om andere redenen, af onnoodig op te sporen, of beter verzwegen.

De ontwerpen zullen doorgaan; en men zal eene grondwet behouden, haar geest en strekking nog laatzelaten, vol gebreken, hier en daar zelfs bepalingen bevattende door tijdsverloop of omstandigheden onmogelijk, en dus, bij nieuwe regeling des rijks, ongerijmd gemaakt. Wij noemen hier slechts artikel 22, waarbij bepaald wordt, dat, bij ontstentenis van nakomelingschap uit den tegenwoordigen koning, de kroon overgaat aan deszelfs zuster, prinses FREDERIKKA LOUISA WILHELMINA VAN ORANJE, douairière van wijlen CAREL GEORGE AUGUST, erfprins van Brunswijk-Luneburg of hare wettige nakomelingen; deze prinses is zonder nakomelingschap overleden.

De ontwerpen zullen doorgaan, en men zal eene grondwet behouden, die nimmer eenen nationalen geest wekte, nimmer eene nationale kracht daarstelde; waarónder het rijk uiteenviel en een ondragelijke last van schulden op de natie werd gestapeld.

Men zal eene grondwet behouden, door geene sympathiën hoogenaamd ondersteund, van allerwege bestreden; door het belang der begunstigten, door eigenwaan, door gebrek aan doorzicht en politichen moed nog voor eenige jaren verlengd.

Men had eendragt kunnen stichten onder de verschillende partijen; men had een schoon werk van verzoening kunnen daarstellen, nationale kracht kunnen vestigen. Niets van dit is geschied. Men heeft eenzijdig doorgedreven, wat eenzijdig werd begeerd: men heeft de verschillende partijen verbitterd: — op hen die het deden de gevolgen van hun werk!

Wilt gij weten, hoe de *Tolk der Vrijheid* over Mr. J. B. VAN SON, Afgevaardigde der Provincie Noord-Brabant, ter Dubbele Kamer van de Staten-Generaal, denkt, men hoore (Nr. 29, van den 3. September):

Scilicet ut fulvum spectatur in ingnibus orbem,
Tempore sic duro est inspicienda fides.

OVIDIUS.

Gelijk het edel goud gelonterd wordt in 't vuur,
Zoe blinkt ook Burgertrouw in 't hachelijk gespoedsant.

In de beraadslagingen der dubbele Tweede Kamer van den 29 Augustus jl. beklagt de Heer VAN SON zich, dat het *Journalismus* zich als eene nieuwe magt in den staat opwerpt, en dat het deszelfs gevoelens aan de Vertegenwoordigers wil opdringen. — *Het zijn slechts de wanhoopskreten van misnoegden en eerzuchtigen.* — Indien ooit, dan spreekt de Heer VAN SON nu waarheid; terecht poogt het *Journalismus* zich als eene magt op te werpen; terecht doet het zijne stem hooren als de tolk des volks, als de stem van het naar redding uitziende Nederland. — Het zijn de kreten van *misnoegen en verontwaardiging over de laakbare gedragingen van zoo vele leden der Tweede Kamer* — en zou het dit niet mogen, zou het zijn gevoelens niet openlijk mogen doen hooren, opdat het tot 's Konings raadzaam doordringe zoude een volk, dat, zoo als een ander lid der Kamer zegt, die een weinig beter over ons schijnt te denken, steeds een toonbeeld van trouw en vaderlandsliefde in oogenblikken van gevaar is geweest, niet een wederkeerig vertrouwen der regering verdiend hebben en niet mogen aanspraak maken op goede, nuttige, met het belang, vooral van *zwaarlijke* omstandigheden, strookende instellingen. Kan de Heer VAN SON ons een blad aanwijzen in de vaderlandsche geschiedenis, waar zulke niet duidelijke, zichtbare is? — Neen, dit kan hij niet; ieder blad, iedere regel vermeldt, wat wij sedert eeuwen hebben opgeofferd, voor vrijheid, vaderland en vorst; en nu mag het zich niet doen hooren, zich niet, wáre het mogelijk, verzellen tegen de onbillijkste, althans niets afdoende, veranderingen, die men in de Grondwet wil maken — mogen zij zelve dan, in plaats van hunne vertegenwoordigers, die niets uitrigten, hunne stem niet uitbrengen? — dan is het waarlijk erg met ons geworden! Of had het niet, dat het volk van Nederland jaren lang meer dan bovenmatige gelden heeft moeten opbrengen en gewillig heeft opgebracht; goed en bloed heeft opgeofferd tot behoud van het vaderland; — mag het dan nu niet vorderen, dat aan zijn verlangen, zijn reeds te dikwerf en te luide geuit verlangen, worde gehoor gegeven, en dat er eindelijk een einde worde gemaakt aan de treurige spanning, waarin ons land verkeert? — zóó kan het toch wel niet langer.

Onze hoop intusschen blijft nog gevestigd op die leden der Kamer, die hun gevoelens openlijk belijden en tegen de 13 ontwerpen hebben gestemd, om de zeer wijze reden, dat zij geen onvolledig werk willen aanvatten, maar de Grondwet, waaraan onze duurzame belangen zoo nauw verbonden zijn, willen gewijzigd hebben naar de tegenwoordige omstandigheden. — Tevens hopen wij, dat die leden anderen door kracht van redenen en door hun voorbeeld zullen overtuigen, zoodat de regering genoodzaakt worde,

andere en meerdere voorstellen ter beoordeeling aan de Kamer aan te bieden.

Een ieder begrijpt toch ligtelijk, dat het niet genoeg is, om met den Heer VAN SON te zeggen, dat menschelijke instellingen niet volmaakt kunnen zijn; *dit* weten wij reeds lang en ondervinden zulks dagelijks; maar *dit* weten wij ook, dat men daarom de zaken maar niet moet laten zoo zij zijn, of welligt nog meer bederven; doch dat men, zoo veel mogelijk, naar de volmaaktheid moet trachten te streven, waaraan bij ons, helaas! nog zoo veel gebrek is.

Intusschen, Nederlanders! doet al wat in uw vermogen is, om uw vaderland te hoeden voor de klippen, waarop het dreigt te stranden, en bidt dagelijks met OVIDIUS:

*Di maris et coeli (quid enim nisi vota supersunt?)
Solvete quassatae parcite membra ratis:!*

Hoed, Hemel ('t is ons laatste en reinste zielebee!)

De Vaderlandsche kiel van 't dreigend strandingswee!

A.

Wilt gij weten, hoe de *Catholijke Nederlandsche Stemmen* over Mr. J. B. VAN SON, Afgevaardigde der Provincie Noord-Brabant, ter Dubbele Kamer van de Staten-Generaal, denken, men hoore (Nr. 36, van den 5. September):

HET JOURNALISMUS IN EENEN CONSTITUTIONELEN STAAT.

Met een treurig gevoel hebben wij in de *Rotterdamsche Courant* van Zaterdag 29. Augustus het volgende aangetroffen, betrekkelijk de zitting der Tweede Kamer in dubbelen getalle, van 27. Augustus:

»De heer VAN SON vermeende, dat noch de grondwet, noch eene andere wet, hem regt gaf, om de wetten, die hij nuttig en noodzakelijk oordeelt, af te stemmen. Hij vreesd noodlottige gevolgen van eene stelselmatige verwerping van al de voordragten. Hij geloofde dat men wel op de omstandigheden behoort te letten, waarin zich het vaderland bevindt. Onze finantien zijn in eenen verwarmden toestand. Dikwerf is dit de schrikkelijke voorbode van de grootste schokken. Hij doet daarbij zien, dat alle regeeringsvormen menschelijke instellingen zijn, en men nimmer daarbij de volmaaktheid bereiken zal. *Nederland* beleeft slechts eene proeve van den grondwettigen regeeringsvorm. Hij beklagt zich daarbij over het *Journalismus*, dat zich als eene nieuwe magt in den staat opwerpt, dat zijn gevoelens aan de vertegenwoordiging wil opdringen.

Als het Nederlandsche volk wezenlijk *vertegenwoordigd* werd; als het zelf zijne vertegenwoordigers had verkozen; als deze den volksgeest, de publieke opinie raadpleegden, en overeenkomstig deze, hunne stemmen in de vergadering der Tweede Kamer lieten hooren, zou het *Journalismus* hen of ondersteunen, als het wezenlijk de publieke opinie uitdrukte; of het zou, als het zijn gevoelens aan de vertegenwoordigers wilde opdringen, weinig bijval vinden in de publieke opinie, die door de vertegenwoordigers werd uitgedrukt, en waarmede alsdan het *Journalismus* in strijd zijn en dus magteloos wezen zou.

Maar bij eene *schijnvertegenwoordiging*, of liever bij eene kunstmatig zamengestelde vergadering, waaraan men ten onregte den naam van vertegenwoordiging geeft, *zou* de leden grootendeels, enkel hun *eigen gevoelens*, of hun *eigenbelang* raadplegende, het gevoelens der *publieke opinie* verachten of trofseeren, moet natuurlijker wijze het *Journalismus*, eene geheel onafhankelijke pers, een onaangenaam en lastig ding zijn. Daar intusschen onze gebrekkige grondwet aan elk toestaat, om zijne gedachten en gevoelens door de drukpers, als een doelmatig middel tot uitbreiding van kennis en voortgang van verlichting te openbaren 1), spreekt het van zelve, dat het ook geoorloofd is, zulke *periodiek* te doen: en dit periodiek openbaren van onderscheidene, soms zeer verschillende gedachten en gevoelens, maakt het *Journalismus* uit. Het is dus geenszins eene *nieuwe magt*, die zich OPWERPT; het zijn stemmen, die volgens de grondwet regt hebben, om zich te doen hooren. En wanneer al die stemmen, al die organen van gevoelens, die aangaande vele punten van godsdienstigen en politieken aard, somwijlen zeer verschillen, aangaande sommige punten, betrekkelijk de wezenlijke belangen des vaderlands en aangaande datgene, wat wezenlijk tot eenen constitutioneelen regeeringsvorm behoort, volmaakt overeenstemmen, zoo als tegenwoordig het geval is, met het geheel onafhankelijk *Journalismus*, betrekkelijk de vier voornaamste punten, *godsdienstvrijheid, vrijheid van onderwijs, regtstreeksche verkiezingen en verantwoordelijkheid der staatsdienaren aan de volksvertegenwoordiging*, dan wordt het *Journalismus* niet eene *nieuwe magt in den staat*, maar eene luidklinkende uitdrukking der publieke opinie, waaraan zij, die zich *volksvertegenwoordigers*

1) Art. 227 der Grondwet voor het Koninkrijk der Nederlanden.

rechten, geen gehoor kunnen verkrijgen, zonder het vermoeden op zich te laden, dat zij aan hunne inzichten en gevoelens de voorkeur geven boven de inzichten en gevoelens des volks en dus niet geschikt zijn om hetzelfde te verlegenvoordigen, wat hij *regtstreeksche verkiezingen* weldra blijken zou, de publieke opinie te wezen.

En wat baat het, dat men in de Tweede Kamer, ten voordeele der godsdienst-vrijheid en vrijheid van onderwijs spreekt, als de ministers of leden der departementen van eeredienst, die er inbreuk op maken, niet voor de Kamer geroepen, niet verantwoordelijk gesteld worden? Wat baat het, zonder die verantwoordelijkheid, in de ijdele hoop, dat de regeling eindelijk van haar suprematie en monopolie-stelsel zal afgaan, onder voorwendsel van 's lands be-narden toestand, alle wets-ontwerpen toestemt? Immers niets! dit heeft de ondervinding reeds genoeg geleerd. Er is geen ander middel, om de regering er toe te brengen, dat zij haar hatelijk suprematie- en monopolie-stelsel latende varen, eindelijk gehoor geve aan den wensch der bevolking, dan het afstemmen van hare wets-ontwerpen en vooral van de belastings-wetten! Dat is het eenige nog overgebleven middel, waarvan de Kamer zich bedienen kan, om constitutionele vrijheden, door constitutionele waarborgen verzekerd, voor het meer en meer misnoegd wordende volk te verwerven, en juist daardoor het vaderland uit dien ongelukkig toestand te redden, die van dag tot dag dreigender wordt.

Wilt gij weten, wat de *Vlissingsche Courant* van den 3. September zegt over de Redevoering van Mr. J. B. VAN SON, Afgevaardigde van Noord-Brabant ter Dubbele II. kamer? -- Wij laten het hier volgen:

Het fraaiste gedeelte der redevoering van den heer VAN SON moet dat geweest zijn, waarin Z. E. M. het den volksvertegenwoordiger ten pligt stelt, » om de ooren te sluiten voor de sire-
» *neustem van het Journalismus, dat zich als eene derde*
» *magt in den Staat opwerpt, en welks aanvallen, op al wat*
» *bestaat, dikwijls niets anders zijn, dan de wanhoopskre-*
» *ten van teleurgestelde eerzucht.* »

Waarlijk, hier ontbrak nu nog maar aan het voorstel, om het schrijven van Journalen, als zóó heilloos voor den Staat, voor het vervolg finaal te verbieden. Dat het niet aan den wil van den heer VAN SON zou ontbreken, om het Journalismus zulk eenen trek te spelen, schijnt men, wanneer men den geest zijner geheele redevoering aandachtig nagaat, veilig te mogen aannemen.

Wij moeten nogtans den heer VAN SON doen opmerken, dat het Journalismus, door hem met zooveel versmading bejegend, zijne regten uit dezelfde bron put, waarvan hij de zijne, als *regtstreeksche* woordelijke, afleidt. Indien het Journalismus, door van deze zijne regten gebruik te maken, zich in den Staat tot eene *magt* verheft, dit niet het gevolg is van onwettige van ongeoorloofde pogingen, maar van hetgeen de Grondwet toelaat, ja zelfs niet onduidelijk *gewild* heeft, toen zij aan een ieder het regt, om zijne gedachten en gevoelens door middel der drukpers openbaar te maken, uitdrukkelijk waarborgde.

— En waaruit ontstaat dan toch die *magt*?

Door wie wordt ze geschonken, indien het niet is door de natie, door de goedkeurende opinie van deze?

Wat kan één, wat kunnen tien schrijvers vereenigd, uitrigten, wanneer zij geene goedkeuring, geene ondersteuning vinden bij de natie? immers niets? Hun geschrijf zal voor misdruk moeten verkocht worden.

Maar vindt een blad bijval, wordt het voortdurend en van lieverlede door een grooter getal gezocht en gelezen, erlangt het daardoor *geloof, vertrouwen, invloed*, — welnu, het is dan de natie, die dat alles, uit vrijen wil, schenkt. Het is de natie, die hier *regtstreeks* aanspraak doet en verkiest en belooft diegenen, welke zij vermeent, haar het best, door het middel der vrije drukpers, te vertegenwoordigen, hare opinien met de meeste geloofwaardigheid te drukken; het is de natie, welke hier de *magt* geeft, welke den heer VAN SON zulk een doorn in liet vleesch is.

Wat moet het voor menschen van dergelijke denkwijze eene ergernis zijn, tegen deze *werkelijk regtstreeksche*, deze *nationale* vertellingen niets te kunnen doen; niet ook deze aan een vieriaal filterings-mechanisme, en in laatste instantie aan de heeren Provinciale Staten, te kunnen onderwerpen!

Twijfelde men aan het bestaan dezer ergernis, de hatelijke zinsnede, dat de aanvallen van het Journalismus » *dikwijls niet anders zijn, dan de wanhoopskreten van teleurgestelde eerzucht.* » zou dien twijfel opheffen.

Zou men hieruit niet moeten opmaken, dat de heer VAN SON geene eerzucht kent of mogelijk acht, die hare bevrediging vindt in den bijval, in de goedkeuring, in de ondersteuning en aanmoediging van het verlichtste, het beste deel der natie? dat *lezende* gedeelte namelijk, hetwelk over zijne belangen, over den gang van den bestuur, en ook over de handelingen der vertegenwoordigers, en cordeelt? dat gedeelte, op hetwelk b. v. de *Arondhede*

bestemd was, te werken, maar bi hetwelk hij tot dusverre geenen ingang vinden kon?

Ongeacht het gevoelen van den heer VAN SON, bestaat er zulk eene bevrediging voor de eerzucht van die gehate Journalisten; en bevallen veelal hunne door hem dusgenaamde *wanhoopskreten* de openbare mededeeling, dat het getal hunner lezers zich van lieverlede uitbreidt. Zonderlinge grond tot wanhoop over teleurgestelde eerzucht, inderdaad!

Maar het is waar, er bestaat onder de menschen een hemelsbreed verschil in de begrippen van eer, en omtrent de middelen en wegen, om daartoe te geraken; en dat de heer VAN SON de *ware* eerzucht van den Journalist, en den aard van de voldoening en bevrediging derzelve, niet kent of begrijpt, kunnen wij Z. E. M. wel vergeven.

Het is schier niet te gelooven en nogtans is het zoo, dat de heer VAN SON de vrees koestert, dat de natie door de 13 ontwerpen *nog te veel* zal erlangen.

Hij twijfelt toch, of de in te voeren periodieke aftreding der raadsleden binnen de steden wel wenschelijk is. In de ministeriele verantwoordelijkheid vreest hij een adder in het gras, en twijfelt of het doet daarvan maar niet is; den staat van zaken te doen geboren worden, welke uitloopt op het zedelijke *ête-toi de là, afin que je m'y mette*.

Een aardig compliment, hetwelk hier aan de gewone Tweede Kamer gemaakt wordt, welke de meer duidelijke vestiging van dit beginsel in de Grondwet, schier met vereende krachten, van de regering heeft afgeperst! De heer VAN SON neemt de mogelijkheid aan, dat bij die handelwijze het *ête toi de là, afin que je m'y mette* zou hebben tot grondslag gelegen!

Wanneer dit aan het groene hout geschiedt, wat zal aan het dorre geschieden? Moeten wij, arme Journalisten, dan nog niet bedanken voor de zachtzinnigheid des heeren VAN SON, ten onzen opzichte in acht genomen?

Slechts op het stuk van het *onderwijs* en de *godsdienst* verlangt de heer VAN SON eene „mildere uitlegging” der grondwet.

Van waarborgen voor zulk eene uitlegging, door de bepalingen der grondwet te wijzigen, en eene *andere* dan eene milde uitlegging voor de toekomst onmogelijk te maken, daarvan kon natuurlijk bij een man, als de heer VAN SON, geene reden zijn.

En hiermede stappen wij van deze fraaije redevoering af.

BRIEFWISLING.

MIJN HEER!

Zoo geregeld als in Holland de mandaten voor de Geestelijkheid uitgaan, zoo ongeregeld gaat dit in Limburg; behalve dat dezelve te eerder terugkomen, dan in Holland, zijn de Predikanten nog altijd ruim veertien dagen voor. Waarom die vertraging? Waarom dit verschil? Men verwacht dus billijk, om aan alle klagten des aangaande een einde te stellen, dat in Limburg voortaan, even als in Holland, de mandaten op eene geregelder en gelijkere wijze tot voldoening van de Limburgsche Geestelijkheid mogen uitgevaardigd worden. Gelief Mijn Heer de Redacteur deze aanmerking eene plaats in uw geëerd Dagblad te verleen, ten dienste van,
Uwen bestendige Lezer.

Wij hebben in den loop van eene maand reeds verscheiden brieven met bijdragen voor den NOORD-BRABANDER ontvangen, zonder dat de geëerde Afzenders het *frankeren* gedachtig schenen te zijn geweest. Het is daarom, dat wij een ieder aan deze voorwaarde ter plaatsing of behartiging hunner stukken thans op nieuw herinneren; — Bijdragen, toch die *ongeteekend* en *niet-gefrankeerd* aan de Redactie afgevaardigd zijn, zullen worden afgewezen, niet in aanmerking komende.

ADVERTENTIEN.

KOSTSCHOOLE TE HECHTEL,

bij Hasselt, Provincie Limburg, gelegen op dea Steenweg van 's Bosch naar Luik.

Men leert er de *Fransche*, *Hollandsche* en *Hoog-Nuitsche* Talen, en de grondbeginselen van het *Latijn*. — Door middel der *Fransche* Taal (welk het bijzonderste voorwerp is) leert men de *Geschiedenis*; — de *Aardrijkskunde*; — den *Briefstijl*; — de *Beken- en Meetkunde*; — het *Boekhouden*; — de *Teekerkunst*; — de *Muziek*; enz. enz. — Het doel der onderwijzing is, den Leerlingen eene beschaafde opvoeding en zorgvuldige wetterheid, steunende op den Roomsche-Catholijken Godsdienst en goede zeden, mede te deelen.

De groote vacantie eindigt den 3. October.

De Directeur:

EUG. VAN DE LOO, DEN JONSTEN

Te huur *terstond* een fraai BOVENK WARTIER, met of zonder Meubels, in de Vughterstraat, te 's Her-ogenbosch. — Te bevragen aan het Bureau van den NOORD-BRABANDER, in persoon of met franco brieven onder Lett. W.

De WIND-GRAANMOLEN van Well, gelegen te Well aan de Maas, Provincie Nederlandsch Limburg, Canton Horst, met daarbij behoorend HUIS, MOESTUIN, 2 Buiders ROUWLAND, en 1 Buiders WELLAND, is uit de hand te Verpachten, voor 3 of 6 Jaren.

Met 10. Mei 1841 te aandoarden.

Deze MOLEN heeft een gemaal van circa 2000 zielen; er zijn twee paar steenen in; hij is, met deszelfs behuizingen, bijzonder voordeelig gelegen, op de plaats alwaar de Heerbaan van Venlo op Nymegen, en van de Pruisische stad Goch naar de Meijerij van 's Bosch, over Venraay, zich kruisen; de nieuwe Steenweg van Venlo op Nymegen; zal tusschen Huis en Moten doorloopen; het Huis, met ruime Keiders voorzien, is eene, van ouds vermaarde TAPPERIJ.

Liefhebbers worden verzocht, zich op het Kasteel van Well te adresseren.

NB. In het Nederlandsch Limburg, wordt geene belasting of regt op het gemaal betaald.

Een gebouwde Roomsche Katholieke ONDERWIJZER, zonder kinderen, bezittende den Derden Rang, geëxamineerd voor het Fransch, in staat zijnde, de Latijnsche Taal grondig te onderwijzen, van zeer goede Getuigschriften voorzien, zag zich gaarne als voormanig of in eenige andere betrekking geplaatst.

Men adresseere zich bij den Drukker en Uitgever dezes, onder de Letters A. Z.

On demande au plus tôt possible un Secondant du culte Catholique R. Adresse par lettres affranchies sous l'initiale L. au Bureau du Nord-Brabant.

Wordt gevraagd op een KANTOOR in deze Stad, een BEDIENDE, de Fransche en Nederduitsche Talen magtig, goed kunnende rekenen, een vlugge hand schrijvende en voorzien van goede Altestatiën. — Men adresseert zich schriftelijk onder Letter O bij den Drukker en Uitgever dezes.

T. J. PANKEN, te Duizel, (Noord-Brabant) vraagt tegen het einde van October een ONDERMEESTER van de B. G. Godsdienst, geschikt om met eenige Jonge Heeren van latsoenlijke Familien te kunnen omgaan; zij, die vlog Fransch spreken en in staat zijn om de Muziek te onderwijzen, zullen bijzonder in aanmerking komen. Men verwoege zich deswegens het liefst in persoon bij genoemden Onderwijzer.

Bij den Uitgever dezes, alsmede bij de Boekhandelaren PALIER, en LION EN ZONEN, alhier, is tegen 50 centen, verkrijgbaar gesteld.

Pleitrede in zake der Brandslichting te Sprang, voor den derden beschuldigde *Wilhelmus Schampers*, ter zitting van het Provinciaal Gerechtshof van Noord-Brabant, op den 26 Junij 1840, ambtsalve, gehouden door Mr. P. J. DE WILLEBOIS Jr., Practiserend Advocaat, te 's Hertogenbosch. (met toelichtende bijlagen), 's Gravenhage, bij J. BELINFANTE. f 0.50

Almede is bij den drukker en uitgever dezes verkrijgbaar.

Reis naar Jerusalem en den Berg Sinai, in 1831, 1832 en 1833, door den Eerw. Pater M. J. DE GERAMB, Trappist met het Fransch vertaald door P. VISSCHERS, Priester. f 0.60

Pèlerinage à Jerusalem et au Mont-Sinaï, en 1831, 1832, et 1833, par le révérend père MARIE-JOSEPH DE GERAMB, Religieux de la Trappe. Edition augmentée d'une relation du pèlerinage de Jaffa à Jerusalem, fait par Madame de la Martine, en 1833, et d'une notice topographique, par le révérend père Parvilliers, etc. In 12vo. f 1.80.

Voyage de la Trappe à Rome, par le révérend père MARIE-JOSEPH DE GERAMB, Abbé et Procureur-Général de la Trappe. In 12vo. f 1.00.

L'éternité s'avance, et nous n'y pensons pas, ou réflexions et pensées pour mourir saintement; pour servir de suite à l'unique chose nécessaire. Par le révérend père MARIE-JOSEPH DE GERAMB. In 12vo. f 0.80.

L'unique chose nécessaire, ou réflexions, pensées et prières pour mourir saintement. Par le révérend père MARIE-JOSEPH DE GERAMB, Religieux de la Trappe. In 12vo. f 0.60.

Eene zaak alleen is noodzakelijk, of overdenkingen, gedachten en gebeden om zalig te starven. Door den Eerwaard. Pater MARIE-JOSEPH DE GERAMB. In 12vo. f 0.60.

Jesus Crucifié, Marie au pied de la croix, et litanies pour une Bonne mort, par le R. P. M. J. DE GERAMB, Religieux de la Trappe. In 16no. f 0.25.

Aspirations aux sacrées plaies de notre Seigneur Jesus-Christ, par le révérend père MARIE-JOSEPH DE GERAMB, Religieux de la Trappe. In 16no. f 0.20.

Tot Jesus, den Gekruisigde, door den Eerw. Pater MARIE-JOSEPH DE GERAMB. De Hoogduitsche vertaling yij gevolgd. In 16no. f 0.10.

Au tombeau de mon sauveur, par le révérend père MARIE-JOSEPH DE GERAMB, Religieux de la Trappe. In 16no. f 0.50.

Bij het graf van mijnen Heiland, door den Eerw. Pater M. J. DE GERAMB, Trappist, uit het Fransch vertaald A. M. D. G. In 16no. f 0.10.

Uitboezeming tot den Gekruisigten Jesus. Door den Eerwaard. Vader MARIE-JOSEPH DE GERAMB, Abt en Procurator van la Trappe. Naar het Fransch door J. J. BURGMEIJER, R. C. Priester. In 16no. f 0.00.

Le Mois de Jesus ou le Mois de Janvier consacré à Jesus-Christ, et sanctifié par des méditations pour chaque jour du

mois; avec des prières et des exemples. Cinquième édition, corrigée et augmentée. In 12vo. f 0.75.

De Maand van Jesus of de Maand van Januarij toegewijd aan Jesus Christus en geheiligd door meditatiën voor iederen dag der maand, met Gebeden en voorbeelden. In 12vo. f 0.70.

Le Mois de Mars consacré au Très-Glorieux Patriarche Saint Joseph, pour obtenir son puissant secours pendant la vie et à l'heure de la mort. Ouvrage traduit de l'Italien. In 12vo. f 0.60.

Nieuwe Maand van Maria, of vervolg van lezingen over de Mijsterien van de Allerheiligste Maagd, en over de voornaamste waarheden der Zaligheid, voor elken dag der Maand Mei. Op nieuw vertaald door P. J. D... uit het Fransch nagelaten werk van M. den Abt LUD. DEBUSSI, en overzien door J. Th. J., Priester. In 12vo. f 0.80.

Nouveau mois de Marie, ou suite de lectures sur les mystères de la Très-Sainte Vierge, et sur les principales vérités du salut, pour chaque jour du mois de Mai. Ouvrage posthume de M. l'Abbé LOUIS DEBUSSI. Nouvelle édition. In 12vo. f 0.70.

De maand Junius toegeheiligd aan het Dierbaar Bloed van Jesus Christus, door zijne Hoogwaardigheid Mgr. STRAMBI, Bisschop van Macerata. Naar het Fransch vertaald, vermeerderd met de aflaten aan het Broederschap van het Dierbaar Bloed vergun, als ook met de Godsdienstige Oefening tot de vijf Wonden van onzen Heer Jesus Christus. In 12vo. f 0.56.

Le Mois de Juin consacré au précieux sang de Jesus-Christ, par monseigneur STRAMBI, évêque de macerata. Traduit de l'Italien sur la 4e édition; augmenté des indulgences accordées à la confrérie du précieux sang, et de la dévotion aux cinq plaies de notre-seigneur Jesus-Christ. In 16no. f 0.50.

De maand Augustus toegewijd aan het Allerheiligste Hert van Maria. Voorgegaan van een beknopt geschied- en oefenkundig verhaal der Godsvrucht tot het H. Hart van Maria, en gevolgd van eene negendaagsche oefening, of novene voor het feest van O. L. V. Hemelvaart, door den H. Alphonsus de Liguori; — van het Testament van de H. Maagd; — van de navolging harer Deugden; — en van het Broederschap van den Levenden Rozekrans. Uit het Fransch vertaald; overzien door J. Th. J., R.-C. Priester. In 12vo. f 0.50.

Le mois d'August consacré au Très-Saint et Immaculé cœur de Marie, pour se préparer à célébrer dignement la Fête de ce Très-Saint Cœur, traduit de l'Italien; précédé de notices historiques et pratiques sur la dévotion à ce très-saint Cœur, et sur la nouvelle archiconfrérie établie à Paris; et suivi d'une Neuvaine pour la Fête de l'Assomption, par saint Alphonse de Liguori; — du Testament de la sainte Vierge; — de l'imitation de ses Vertus; et de prières diverses. Nouvelle édition. In 12vo. f 0.60.

Le Mois des Anges, ou le mois de Septembre consacré à la dévotion aux neuf chœurs St. à la Reine des Anges, et en particulier à l'ange gardien; ouvrage dont le fond est emprunté au Mois Angélique par le R. P. DEBROSSE, ancien supérieur du petit Séminaire de la compagnie de Jesus à Bordeaux. 12vo. f 0.70.

Le Mois de Novembre, consacré au souvenir des âmes du purgatoire, par des considérations sur les peines qu'elles y souffrent, les motifs et les moyens de les soulager, et sur l'utilité de la pensée du purgatoire. 12vo. f 0.70.

De Tarwe der Uitverkorenen, of Bereidingen en Dankzeggingen voor en na de Communie, ten gebuik der Godvruchtige Zielen, die hun vermaak stellen in het dikwijf naderen tot de Heilige Tafel, en die zij ook kunnen gebruiken in de bezekingen van het Allerheiligste Sakrament des Autaars, door CLAUDIUS ARVISENET, Kanonik en Vikaris-Generaal van Troyen, uit het Fransch vertaald door G. de C... R. C. Priester. 12vo. f 0.60.

GRAAN EN MARKT.

Heden, Woensdag 9. September.

Tarwe als voren, handel bij gerijven, 128 p. hoogb. Poolsche f 378; 122, 123 p. n. Vries. f 290; 295, 126 p. v. Rijn f 330; 127 p. Jan. Kloof. f 338; 123 p. b. Pools. f 320. Rogge bij yrige prijzen vooral in de quike soorten; 121 p. Coara bij partij f 198; 119 p. Pruis. f 160; 163; 124 p. Rost. f 187; 121 p. o. Duiz. f 166. Gerst met weel handel, 109 p. j. Nassau. f 158; 100, 103 p. n. Oldam. Wint. f 148, 154; 98 p. n. Pruis. Winter. f 138. Havre stil. Boekweit traag, 116 p. n. Overijs. Zand f 181. Koolzaad in een doos, Hft. 62 p. vl. op 9 vat in deze maand 70 p. vl. lijnzaad zonder handel. Raspolie iets aangetnamer; per 6w. f 42. Vlieg. f 39; a 40; Oct. f 38; 39; Nov. f 39 a 40; Dec. f 39 a 40; Mei 1841, f 37; a 38. Hijnolie per 6w. f 31; Vliegand f 30; Hennepolie per 6w. f 25; Vliegand f 34.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De belgische fondsen waren den 10. September. de 2½ pCt. niet genoteerd, de 5 pCt. 97½; de 4 pCt. niet gen. de 3 pCt. 65. de Ardoins 20.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Beurs van Amsterdam:

Heden, Woensdag 9. September 4½ Ure.

Werk. S. 2½ pCt. 50½; Dito 5 pCt. 98; 1½; Kanbilj. 22½; 21½; 22, Sijnd. 4½ pCt. 88½; 89. Handelm. 166; O. I. 5 pCt. 95. Ardoins 85 p. st. 20½; 21. Dito Coupon 16½. Oude Russen 104½. Metaaliek 103½. Columb 15½.

LATERE BERIGTEN.

De fondsen zijn eenigermate gedaald, hetgeen naar 't schijnt moet toegeschreven worden aan de berigten nopens de zaken van 't Oosten; de andere onlusten te Parijs-zelve zouden geheel gestild zijn; — meer weet men voor den oogenblik niet te zeggen; aangezien de briefpost in België (Mons) te laat was aangekomen; om daaruit eepig nieuws te kunnen erlangen, vóór de afzending der Nieuwsbladen.

's Bosch, bij D. A. A. DE ROOIJ, Boek- en Couraaldrukker